

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-10-58M

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Середня освіта (Історія)»
спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 6
від 20 лютого 2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія)» спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Прищеп О. П., Шевчук Т. Є. – Рівне : НУВГП, 2025. – 22 с.

Укладачі: Прищеп О. П., д.і.н., доцент, професор кафедри суспільних дисциплін; Шевчук Т. Є., к.п.н., доцент кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Сокаль В. А., к.п.н., доцент, в.о. завідувача кафедри суспільних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» Прищеп О. П.

© О. П. Прищеп, 2025
© НУВГП, 2025

Зміст

Вступ.

1. Методика підготовки до виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи.
 - 1.1. Вибір теми, постановка мети та завдань.
 - 1.2. Складання плану бакалаврської роботи.
 - 1.3. Пошук і опрацювання історичних джерел та літератури.
2. Вимоги до кваліфікаційного бакалаврського дослідження.
 - 2.1. Рекомендації по підготовці тексту бакалаврської роботи.
 - 2.2. Оформлення списку використаних джерел та літератури.
 - 2.3. Додатки.
 - 2.4. Вимоги до оформлення роботи.
3. Рецензування та захист бакалаврської роботи.
4. Основні критерії оцінювання якості кваліфікаційної бакалаврської роботи.
5. Інформаційні ресурси в Інтернеті.
6. Зразок оформлення титульної сторінки роботи.

Вступ

Поглиблена підготовка фахівців першого бакалаврського рівня спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) на основі новітніх досягнень історичної та педагогічної наук та формування професійних компетентностей майбутніх учителів історії базової і профільної середньої школи, що передбачено ОПП 014.03 Середня освіта (Історія) завершується атестацією у формі написання і захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи.

Важливими етапами підготовки до виконання цього завдання у попередні роки навчання на бакалавраті для здобувачів вищої освіти слугувало написання курсових робіт. В процесі виконання таких завдань здобувачі «шліфували» навички організації та реалізації самостійних наукових досліджень <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/29449>; <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/29138>

Власне вже на цьому етапі у студентів формувалося розуміння значущості наукових досліджень, їхньої відмінності від публіцистичних текстів (скажімо, есе), відповідно, з'являлась можливість реалізувати свою допитливість та інтереси у виборі дослідження конкретної історичної епохи у певних територіальних межах, розкрити внесок видатних діячів в перебіг історичного процесу.

І все ж попри набуття певних навичок проведення наукових досліджень упродовж перших трьох років навчання, підготовка бакалаврського дослідження постає вагомим випробуванням для здобувачів, оскільки вимагає глибшої зосередженості на завданнях, раціонального планування усього процесу збору, опрацювання ширшої наукової інформації, написання власного наукового тексту та його захисту.

Ці методичні рекомендації мають на меті допомогти здобувачам підготувати й успішно захистити кваліфікаційну

роботу, відтак підтвердити готовність працювати за обраною професією вчителя історії загальноосвітнього закладу і передавати свої знання та набуті навички вже своїм вихованцям.

Наголосимо, що передумовами успішного написання кваліфікаційної роботи є якісне засвоєння навчальних суспільних дисциплін (передусім історичних), передбачених ОПП, а також повноцінне проходження педагогічної практики, в процесі якої здобувачі отримують досвід передачі набутих знань у навчальному і виховному процесі середніх навчальних закладів.

Підготовка та захист кваліфікаційної бакалаврської роботи передбачає набуття таких загальних (ЗК) та фахових (ФК) компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії і суспільних предметів у навчальних закладах середньої освіти.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як громадянина України.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії.

ЗК 12. Знання про розвиток сучасних міжнародних відносин; шляхи і напрямки Європейської інтеграції.

ЗК 13. Знання про збирання і наукове опрацювання історичних джерел та творчої спадщини видатних діячів різних історичних епох.

ЗК 14. Знання та усвідомлення соціокультурного розвитку людства на різних етапах його минулого.

ЗК 15. Знання про закони і різновиди мислення та способи

пізнання.

ЗК 16. Знання та розуміння методів наукового пізнання і підходів до організації наукових досліджень.

ЗК 17. Здатність критично та креативно мислити, виявляти ініціативу і мотивувати людей та рухатися до спільної мети, а також навчатися протягом всього життя.

ЗК 18. Знання та здатність вирішувати складні питання в організації власної справи в межах законодавства України та європейських країн.

ФК 2. Оволодіння основами психологічної науки для організації педагогічної діяльності.

ФК 3. Оволодіння практичними вміннями створення, зберігання, обробки інформації за допомогою комп'ютерних технологій.

ФК 5. Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу.

ФК 6. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук у професійну діяльність.

ФК 8. Здатність здійснювати критичний аналіз джерел інформації та використовувати їх у професійній діяльності.

ФК 9. Здатність до використання у професійній діяльності основних педагогічних теорій та практик методики викладання навчальних предметів історико-суспільної галузі в закладах загальної середньої освіти.

ФК 10. Оволодіння основами наукових досліджень.

Результатами навчання (ПРН), які набувають здобувачі вищої освіти в процесі підготовки і захисту бакалаврських робіт є:

ПРН 4. Поєднувати та застосовувати вміння з педагогіки і психології у професійній діяльності.

ПРН 5. Застосувати знання основ наукових досліджень та цифрових технологій у професійній діяльності з дотриманням

академічних вимог до їх оформлення та виконання.

ПРН 9. Вміти обробляти, класифікувати й інтерпретувати історичні джерела.

ПРН 10. Знати і аналізувати сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних дисциплін та вміти імплементувати знання у навчальну і практичну діяльність.

ПРН 13. Вміти аналізувати закономірності розвитку культурних процесів та явищ в історії України та світу.

ПРН 16. Вміти використовувати регіонально-краєзнавчу складову історії для активізації пізнавальної діяльності учнів; розуміти й популяризувати історико-культурну спадщину України та світу.

ПРН 18. Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

Про те, наскільки важливою є така форма атестації здобувачів вищої освіти, як кваліфікаційна бакалаврська робота, свідчить кількість годин навчального навантаження, відведених на її підготовку і захист – 270 годин (їх розподіл на підготовку і процедуру захисту поданий в Силабусі кваліфікаційної бакалаврської роботи <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/29781>)

1. Методика підготовки до виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи.

1.1. Вибір теми, постановка мети та завдань.

Зауважимо, що схема підготовки бакалаврських робіт фактично не відрізняється від підготовки курсових робіт, що полегшує здобувачам налаштування на виконання цієї форми атестації здобувачів вищої освіти спеціальності Середня освіта (Історія). Звісно, тут враховується специфіка обраної тематики,

відповідно, ширше коло використаних історичних джерел та наукової літератури, які мають забезпечити її підготовку. Що стосується системи посилань на історичні джерела та наукову літературу, то вони фактично ідентичні.

Отож виконання бакалаврської роботи включає такі елементи:

- вибір теми;
- постановка мети та завдань;
- розробку попереднього плану і структури, які в процесі підготовки роботи зазнають коригування;
- безпосередньо процес написання текстової частини роботи та внесення до неї змін;
- оформлення кваліфікаційної бакалаврської роботи;
- процес захисту.

На наш погляд, подавати примірну тематику бакалаврських робіт, як то у випадку з курсовими роботами, не варто, з огляду на те, що вибір теми залишається прерогативою здобувача, а її коригування – наукового керівника. Хоча бажано аби цей вибір був наближений до наукової тематики, яку розробляє викладацький склад кафедри суспільних дисциплін. Зауважимо, що бакалаврська робота лише «виграла» б від того, аби її тематику (більш вужчі питання цієї теми) здобувачі почали розробляти ще на етапах підготовки і написання курсових робіт у попередні роки навчання.

Як і при підготовці курсових проєктів, складовою успіху виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи вже в процесі вибору теми є з'ясування, чи буде вона уповні забезпечена доступними для здобувача історичними джерелами та науковою літературою. Тут на допомогу завжди прийде науковий керівник, який порадить, в який спосіб варто з'ясувати це питання: переглянути архівні путівники по фондових колекціях, зайти на сайти провідних наукових академічних установ, чи то звернутись до бібліографічних покажчиків (тут детальнішу інформацію можна отримати від

бібліотечних працівників або ж із сайтів провідних бібліотечних установ України) (дивись їх перелік наприкінці Методичних вказівок).

Після того, як тема кваліфікаційного наукового дослідження під час консультації з керівником вже сформульована – обговорюються мета та завдання, реалізація яких дозволить в кінцевому варіанті підготувати текстову частину кваліфікаційної роботи.

Але наголосимо на поки що робочих їх формулюваннях, які у подальшому можуть зазнати певних кореляцій з огляду на виявлення нових історичних джерел чи то певної зміни траєкторії дослідження, якщо з'ясується, що виконання певних завдань не вдасться розкрити через слабку забезпеченість джерелами та науковою літературою.

1.2. Складання плану бакалаврської роботи.

Якщо курсова робота обмежувалася формулюванням двох (подекуди трьох розділів), то **бакалаврська робота** має включати не менше трьох розділів, в межах яких виокремлюється від двох і більше підрозділів (параграфів). В підрозділи зазвичай виносять вужчі питання в межах сформульованого розділу дослідження.

Орієнтовний план (схема) бакалаврської роботи може бути таким:

Назва теми.

Вступ.

Розділ 1.

1.1.

1.2.

Розділ 2.

2.1.

2.2.

Розділ 3.

Висновки.

Список використаних джерел та літератури.

Додатки (за наявності).

Варто наголосити на специфіці формулювання завершального (у нашому варіанті – третього) розділу роботи. Враховуючи, що за Освітньо-професійною програмою 014.03 Середня освіта (Історія) студенти здобувають вищу освіту за фахом вчителя закладу загальної середньої освіти, в останньому розділі бакалаврської роботи варто розглянути механізм використання опрацьованих у попередніх розділах матеріалів в навчальному чи то виховному процесі загальноосвітнього закладу.

Написання саме в такому ключі останнього розділу роботи дозволить виокремити практичний результат проведеного дослідження. Адже розроблена здобувачем тема може бути використана для підготовки шкільних уроків з історії України та всесвітньої історії, цікавих виховних заходів, врешті може скласти основу чи то певну частину авторської розробки туристичних екскурсійних маршрутів, що важливо у позакласній роботі з учнями та організації їхнього дозвілля.

1.3. Пошук і опрацювання історичних джерел та літератури.

Після остаточного погодження теми бакалаврської роботи та складання попереднього її плану вже можна приступати до ширшого, аніж під час вибору теми, пошуку наукових матеріалів – історичних джерел та літератури.

Алгоритм цього етапу роботи над дослідженням

залишається той же, що і для написання курсових робіт, а саме: пошук і систематизація джерел та літератури.

Ще раз наголосимо, що варто звертатися до систематичних, предметних, алфавітних каталогів бібліотечних закладів: бібліотеки НУВГП, Рівненської обласної наукової бібліотеки і бібліотечних закладів за місцем проживання); організувати пошук через Інтернет-сайти. Такий підхід дозволить сформувати бібліографічну базу дослідження.

Рекомендуємо до кожної позиції літератури) відразу формувати бібліографічний опис з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 з тим, аби у подальшому менше часу витратити на упорядкування наприкінці текстової частини бакалаврської роботи списку використаної літератури саме за такими вимогами.

https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf

На наш погляд, варто увесь підготовчий матеріал для написання бакалаврської роботи зберігати в окремій електронній папці на диску D в комп'ютері, або робити виписки бібліографічних позицій в письмовому вигляді в окремому зошиті. Назагал варто сформувати по кожному розділу роботи та їхніх підрозділах ще й окремі папки, куди можна вкладати як електронні тексти опрацьованих матеріалів, так і підготовлені згодом уже власні тексти окремих розділів.

Для підготовки бакалаврських робіт на історичну тематику бажано використати можливість попрацювати в державних архівах чи то музейних закладах, якщо є вірогідність забезпечити обрану тему для дослідження саме архівними матеріалами, чи ґрунтовним аналізом музейних колекцій. Тут уже варто робити окремі виписки архівних документів в письмовому вигляді, або ж у разі можливості сфотографувати їх на камеру телефона – формувати банк архівних чи то музейних даних. Але у випадку перезйомки варто усе ж потому робити записи основних тез документів та

їх інтерпретувати.

Наголосимо, що цей підготовчий етап до написання авторського тексту кваліфікаційної роботи дуже важливий, і, на нашу думку, найбільш захоплюючий. Від того, наскільки вдумливо здобувач опрацює зібрану інформацію, залежить кінцевий результат – якісна текстова частина роботи, та й власне сам захист роботи.

Не забуваймо, що в окремо взятій для опрацювання монографії не завжди концентрується інформація стосовно лише одного якогось досліджуваного питання. Тому варто робити окремі записи про те (із посиланням на сторінки публікацій), де саме у тексті бакалаврської роботи їх можна використати.

У разі потреби якихось уточнень чи розширення пошуку джерельної бази дослідження варто звертатись до наукового керівника, а втім така тісна співпраця здобувача і наукового керівника поширюється на усі етапи роботи над кваліфікаційним дослідженням.

Наголосимо, що деталізація історіографії дослідження та джерельної бази має бути представлена наприкінці вступної частини роботи (фактично її завершувати). І виконання цього завдання буде залежати від того наскільки сумлінно здобувачами був організований етап збору наукової інформації для проведення дослідження та його систематизація. Тому варто із загального списку опрацьованої літератури виокремити такі групи наукових опублікованих матеріалів: найважливіші (базові) праці, які розкривають тему бакалаврської роботи; навчальну літературу; літературу по окремих проблемах тощо і вже за такою схемою (послідовністю) її аналізувати.

2. Вимоги до кваліфікаційного бакалаврського дослідження.

2.1. Рекомендації по підготовці тексту бакалаврської роботи.

Провівши пошук та опрацювавши літературу можна приступати до головного етапу – створення власного тексту бакалаврської роботи. Після титульної сторінки (в кінці методички дивись зразок оформлення) і змісту роботи зазвичай готується вступна її частина.

З досвіду написання курсових робіт здобувачі вже знають, що у кваліфікаційному дослідженні на історичну тематику доцільно приступати насамкінець, коли вже підготовлений основний текст роботи. У провідної вітчизняної історикині Наталі Яковенко у її загальновідомій праці «Вступ до історії» в останньому розділі, присвяченому саме методиці написання кваліфікаційних робіт є такий підрозділ «Головне зроблено – пора писати вступ». Адже рубрики вступної частини роботи містять настільки вагому інформацію, що до їх формулювань приходиш лише на завершальній стадії роботи, оскільки ця частина бакалаврської праці формулює програму (вірніше звіт про її реалізацію).

Наводимо послідовність написання вступної частини роботи.

Вступ до бакалаврської роботи готується за такими рубриками і в такій послідовності:

Актуальність теми (вона визначається ступенем вивчення наукової проблематики бакалаврської роботи та її зв'язком із сьогоденням соціально-політичних процесів в Україні чи то у світовому глобальному вимірі)

Мета і задачі дослідження (акцентується на цілі написання роботи й формулюванні завдань дослідження).

Об'єкт і предмет дослідження. Нагадуємо, що об'єктом

наукового пізнання виступає досліджуваний процес чи явище, в межах яких треба відшукати окрему частину чи частини, які будуть предметом дослідження.

Скажімо, досліджуючи наукову тему «Міста Волині в другій половині XIX – на початку XX ст.» об'єктом дослідження буде історичний розвиток волинських міст у зазначених хронологічних межах, а предметом дослідження – сукупність демографічних, соціально-економічних, етнічних показників, що відображають розвиток волинських міст, а також суспільне та освітньо-культурне середовище міського життя.

Хронологічні рамки дослідження. (Вказуються історичні межі дослідження, враховуючи нижню межу і верхню межу розглянутого історичного проміжку).

Територіальні рамки дослідження. (Йдеться про територію, яка буде досліджуватись у вимірі українських етнічних земель чи то світового масштабу. Тут важливо зафіксувати адміністративні назви територій саме того історичного періоду, який розглядається у бакалаврській роботі).

Методи дослідження. (Вказати саме ті, якими послуговувались в роботі: загальнонаукові (аналізу і синтезу); спеціально-історичні: порівняльний, системного аналізу; джерелознавчі (метод критики джерел, метод архівної евристики) та інші.

Практичне значення одержаних результатів. (Тут варто скористатись підсумковим абзацом останнього розділу роботи, в якій аналізується практичне використання опрацьованих матеріалів вчителем історії на уроках в школі чи позакласній роботі).

Стан вивчення теми в історіографії та джерельна база дослідження (Це найважливіша складова вступу, яка має продемонструвати спроможність автора кваліфікаційної роботи до наукового осмислення обраної тематики дослідження. Огляд опрацьованих матеріалів варто проводити

крізь призму змін у поглядах авторів робіт, які зробили внесок у розкриття тематики, обраної для підготовки кваліфікаційної роботи.

Написання роботи слід розпочинати з основного тексту (за розділами і підрозділами), у хронологічній послідовності викладення опрацьованого матеріалу з дотриманням тематики, яка відповідає назвам його структурних складових. Наприкінці кожного розділу варто зробити короткий (на один-два абзаци) проміжний висновок до нього. Це в подальшому полегшить роботу, коли доведеться формулювати прикінцеві висновки.

Підготовлений здобувачем власний текст бакалаврської роботи обов'язково має включати посилання на опрацьовані здобувачем опубліковані тексти, чи то архівні і музейні документальні колекції, звісно, із посиланнями на їхніх авторів.

Після завершення написання основного тексту формулюються остаточні висновки. Цей важливий етап роботи має продемонструвати рівень осмислення наукових результатів бакалаврського дослідження.

2.2. Оформлення списку використаних джерел та літератури.

При складанні списку використаних джерел та літератури потрібно дотримуватись певної послідовності. До нього спочатку включають джерельні матеріали (архівні, опубліковані), а вже потім монографії та статті. Укладання бібліографії слід здійснювати за алфавітом і нумерувати.

Наводимо зразки оформлення позицій джерел та літератури, а також посилань на тексти, відшукані в мережі Інтернету:

1. Держархів Рівненської області (ДАРО). Ф. 165. Рівненська міська управа. Оп. 1, Спр. 23. Листування Рівненської міської управи з фірмами та особами стосовно складання проєкту кошторису на будівництво електростанції і водогону в м. Рівне. 1911–1912. 146 арк.

Примітка: в тестовій частині роботи на одну із сторінок цього документа буде наступне посилання: [1, арк. 26].

2. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2022. 415 с.

Примітка: в текстовій частині роботі на конкретну сторінку цієї книжки буде наступне посилання: [2, с. 304].

3. Прищеп О.П. Подільське шкільництво наприкінці XVIII – у першій третині XIX ст. у фокусі дослідження вінницької музейниці. *Краєзнавство*. Науковий журнал. 2024. 1 (126). С. 164–167.

4. Хасидські династії в процесі відродження іудаїзму. URL: https://risu.ua/hasidski-dinastiji-v-procesi-vidrozhennya-iudajizmu-v-ukrajini_n44658 (дата звернення 26.01. 2025)

2.3. Додатки.

Бажано (але не обов'язково) наприкінці бакалаврської роботи під окремою рубрикою «Додатки» розмістити дотичні до теми кваліфікаційної роботи світлини, таблиці, мистецькі

репродукції тощо, обов'язково з посиланнями на джерело запозиченої інформації.

2.4. Вимоги до оформлення роботи.

Примірний обсяг тексту кваліфікаційної бакалаврської роботи – у межах 50–60 сторінок (без врахування списку джерел та літератури, а також додатків).

Обсяги структурних частин орієнтовно такі:

Вступ – 4-6 с.

Три розділи – кожен до 10-12 с.

Висновки – 2-3 с.

Кваліфікаційна бакалаврська роботи виконується українською мовою на папері формату А4 (297мм x 210 мм). Текст на паперовому аркуші враховує обмеження такими полями: верхнє і нижнє – по 20 мм; лівє – 30 мм; правє – 10 мм.

Робота друкується комп'ютерним способом. Шриффт друку – Times New Roman, звичайний, світлий. Кегль (параметри) шрифту – 14 pt (одиниць). Міжрядковий інтервал тексту – 1,5.

Нумерація аркушів проставляється у верхньому правому куті аркуша арабськими цифрами без додавання до номера аркуша будь-яких інших знаків. На першому аркуші роботи номер не проставляється.

Окрім паперового Здачі на кафедру підлягає ще й електронний варіант роботи.

3. Рецензування та захист бакалаврської роботи.

Виконана бакалаврська робота у визначені терміни передається керівникові для її рецензування та допуску до захисту. Захист бакалаврських робіт відбувається перед комісією, яка формується із викладачів – членів кафедри. Він

має підтвердити набуття теоретичних і практичних знань та вмінь зі спеціальності, їх систематизацію та застосування здобувачем під час виконання наукових і практичних завдань, оволодіння методикою досліджень, пов'язаною з темою роботи.

4. Основні критерії оцінювання якості кваліфікаційної бакалаврської роботи.

Основні критерії оцінювання якості кваліфікаційної бакалаврської роботи поширюються власне на її зміст та процес захисту.

Щодо змісту роботи враховується:

- ступінь обґрунтування актуальності теми та використання методів дослідження (у вступі);
- логічність структурної побудови роботи та повнота розглянутих питань;
- урахування точності наведеного фактологічного матеріалу, грамотності, чіткості цитувань та їх оформлення відповідно бібліографічних вимог;
- рівень аналітичної складової роботи та висновків.

Під час захисту роботи враховується:

- наявність мультимедійної презентації, яка має супроводжувати виступ;
- аргументований виступ здобувача про основні результати роботи.
- дискусійна частина захисту (рівень аргументації відповідей)

Детальніше механізм захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи поданий в Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії (введено в дію наказом ректора НУВГП від 10.01.2018 р. №12)
<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/8545>

та в Силабусі кваліфікаційної бакалаврської роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» Рівне. НУВГП. 2024. 13 с. <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/29781>
У цих Методичних вказівках наголосимо лише на головних моментах, пов'язаних із процедурою захисту бакалаврської роботи:

- здобувач допускається до захисту кваліфікаційних робіт, якщо він успішно завершив теоретичний курс навчання;
- його робота має пройти попередній захист на засіданні кафедри та **обов'язково перевірку на плагіат (максимальний відсоток схожості, який дає право захищати роботу – 60%)**;
- до роботи мають бути додані відгук наукового керівника та рецензія на кваліфікаційну роботу одного з викладачів кафедри.

Шкала оцінювання кваліфікаційної роботи в балах:

Максимально робота оцінюється в 100 балів.

З них до 60 балів можна отримати за якісне виконання таких складових текстової частини роботи:

1. Вступ.

Оцінюється максимально в 4 бали.

З них:

- розкриття актуальності теми, визначення мети, об'єкта та предмета дослідження – 2 бали;

- формулювання проблемних питань, які будуть досліджуватись у роботі і огляд джерел та літератури – 2 бали;

2. Основний текст.

Оцінюється максимально в 50 балів.

З них:

- критичне осмислення та аналіз питань, сформульованих по розділах і відповідно, підрозділах – 0-45 балів;
 - формулювання висновків, які мають містити чітке узагальнення проведеної роботи і давати відповідь на мету і завдання, які перед собою ставив здобувач – 5 балів;
3. Технічне оформлення тексту і всієї роботи (включно з оформленням списку використаних джерел відповідно до встановлених вимог; відсутністю в роботі орфографічних, граматичних та синтаксичних помилок, дотриманням норм літературної мови – 4 бали.
4. Оформлення додатків – 2 бали.

Якість захисту роботи за вказаними вище критеріями оцінюється максимально в 40 балів.

З них:

- за використання мультимедійної презентації – до 15 балів;
- сам виступ здобувача під час процедури захисту з основними положеннями теми роботи – до 15 балів;
- рівень аргументації дискусії під час обговорення виступу – до 10 балів.

При оцінці (як додаткові бали) враховується апробація матеріалів (публікація або розміщення статті в електронному збірнику студентських наукових праць НУВГП), виступ на конференціях тощо – до 10 балів.

У випадку незгоди щодо отриманої кількості балів під час захисту випускник має право подати апеляційну скаргу з обов'язковим поясненням мотиву незгоди.

Варто наголосити, що відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти, якщо за її результатами студент отримав незадовільну оцінку, або був неатестований з інших причин, то в такому разі він буде відрахований з університету.

5. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Наукова бібліотека НУВГП. URL: <http://lib.nuwm.edu.ua>
2. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <https://libr.rv.ua/#gsc.tab=0>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Національна історична бібліотека України. URL: <https://nibu.kyiv.ua/>
5. Інститут історії України НАН України. URL: <http://history.org.ua>
6. Ізборник. Історія України IX–XVIII ст. URL: <http://izbornyk.org.ua/links/info.htm>
7. Державний архів Рівненської області URL: <https://rv.archives.gov.ua/>

6. Зразок оформлення титульної сторінки роботи

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

Балашова Ірина Сергіївна

**Археологічні пам'ятки Рівного і околиць у наукових
дослідженнях та як туристичні об'єкти**

Науковий керівник:
Прищеп О.П.,
д.і.н., професор

Роботу допущено до захисту:
Протокол № від червня 2024 р.
завідувач кафедри суспільних дисциплін

Рівне-2024